

KIRJEITÄ PUUTARHASTA

TEKSTI ja KUVAT Tuovi Mutanen

Rakas puutarhaystävä

Olenko muistanut kertoa sinulle, että pidän ihan kaikista kasveista? Toki jotkut ovat toisia rakkaampia, mutta olen vakaasti sitä mieltä, että kaikilla lajeilla on paikkansa ja tehtävänsä vihreässä maailmassa. Totuuden nimessä on silti tunnustettava, että tuossa maailmassa minulla on puutarhan kokoinen poikkeus. On kasveja, jotka tuntuvat olevan pihapiirissä väärässä paikassa ja joilla ei vaikuta olevan siellä mitään järjestystä virkaa. Ja sitten on niitä, jotka toivottelisin ilomielin tervemenneeksi jonnekin mahdollisimman kauas. Avarakatseisuuteni kun loppuu melko tarkaan oman kasvimaani reunaan. Otetaan nyt vaikka peltokorte.

Tilamme sijaitsee 1800-luvun puolivälissä lasketun Höytiäisen pohjamailla. Talo seisoo ehkä juuri ja juuri entisen vedenpinnan tuntumaan yltäneellä kivikkoi-

sella luodolla, pellot leviävät hieman matalammalla, tasaisella järvenpohjahiesukolla. Kasvimaata on siinä peltojen ja pihapiirin välissä.

Keittiötarhan sijainti on ainakin teoriassa hyvä.

Paikka on pihamme suotuisimpia, maanpinta hiukan etelään kallellaan, vanhoja puita sulkemassa pohjoisesta puhaltavia puhureita. Aurinko hellii palstaa lähes koko päivän, silloin kun sattuu paistamaan. Ympäröivän kasvillisuuden kannalta kasvimaata on kuitenkin riskialttiilla ja levottomalla rajavyöhykkeellä. Rönsyleinikki, valvatti ja juolavehna loikkaavat savisen ja kosteamman pellon puolelta. Yläpuolen hiekkaiselta töyräältä porkkanoiden joukkoon työntyvät taas hiirenvirnat, suolaheinät ja peltokortteet. Valtaosa tunkeilijoista on helppoja tapauksia: juuret pois ja heippa. Peltokorte on eri maata. Se pomottaa.

Periaatteessahan en käänä maata ollenkaan, mutta peltokorte on pakottanut heittämään tämänkin periaatteen romukoppaan. Voikukkaraudan terä on tässä taistossa naurettavan lyhyt ase, sillä yltää kutittelemaan ainoastaan juuriston pintakerroksia. Talikossa riittää vipuvoimaa, mutta kovin paljon syvemmälle eivät senkään piikit yllä. Siellä se seisoo kasvimaan reunassa jatkuvassa valmiustilassa. Näillä näkymin taisto ja maan möyhennys jatkuu hamaan tulevaisuuteen. Voittaja on kuitenkin jo selvillä, sillä kortteiden suku on selviytynyt maailman mullistuksista ja möyhennyksistä miljoonien vuosien ajan.

*M*Maassa kameran kanssa makaillessani pystyn hyvin kuvittelemaan itseni dinosaurusten ajan korttemetsään. Portaan pielessä kasvavan alvejuurenkin sukulaisia eli jo satoja miljoonia vuosia sitten. Kortteiden ja saniaisten historia on ihmistarhurille käsittämättömän pitkä, jo pelkkä ajattelu on huijaa. Oikeastaan nämä fossiilit ansaitsevat vähän kunnioittavampaa suhtautumista ja uutta näkökulmaa. Tutkiessani tarkemmin peltokortteen olemusta saan tietää, että jopa kymmenesosa kasvista on piitä. Pii taas on yksi monista niin ihmisille kuin kasveille vält-

tämättömistä alkuaineista, ja erään lannoitemainoksen mukaan pii lisää myös olosuhdestressin sietokykyä. Korte aiheuttaa minulle selvästi olosuhdestressiä, mutta voisiko se samalla lisätä omaa sietokykyäni? Tämä täytyy testata.

Niinpä sitten lilluttelen kesävarpaita elvyttävässä eliksiirissä, jonka tehoavina ainesosina on peltokortteittettä ja haaleaa sadevettä. Siinä istuskellessa on oiva hetki ottaa etäisyyttä kasvimaan ja kitkemiseen. Ajatukset harhailevat jalkojen kutittavista parmanpuremista takaisin dinosauruksiin ja alkuaineista huikean kaukasiin maailmankausiin. Kortteen versot huljuvat lempeästi vasten jalkateriä.

En tiedä, tepsikö lopulta pii vai onko parantava ainesosa sittenkin sekoitus kesäpäivää ja kiireettömyyttä. Joka tapauksessa vielä aamulla suhteettoman suurelta vitsaukselta tuntuneet kortteet kutistuvat vähitellen mitättömäksi harmiksi. Itsestään kylvityneet pallerokiurunkukat nyökäyttelevät vieressäni päätään. On tämä vain ihana päivä.

Ihania loppukesän hetkiä toivoo puutarhaystäväsi

Tuovi